

**Rada Naukowa
Instytutu „Centrum Zdrowia Matki Polki”
ul. Rzgowska 281/289
93-338 Łódź**

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

lek. Oskara Sylwestrzaka

**pt.: „Wybrane wartości referencyjne w echokardiografii płodowej dla
populacji polskiej”,**

której promotorem jest p. prof. dr hab. med. Maria Respondek-Liberska

Przedłożona mi do oceny rozprawa doktorska lek. Oskara Sylwestrzaka jest 70-stronicowym opracowaniem opartym o zestawienie **4 prac oryginalnych** opublikowanych w recenzowanych czasopismach o łącznej wartości **5,425 pkt. IF** oraz **168 pkt. MNiSW**. W trzech z tych publikacji Doktorant jest pierwszym autorem i w jednej – drugim.

We **Wstępie** Doktorant opisuje historię opracowywania norm parametrów kardiologicznych w Polsce we wiodącym ośrodku – Zakładzie Diagnostyki i Profilaktyki Wad Wrodzonych ICZMP w Łodzi, podwaliny którego położyła p. prof. Maria Respondek-Liberska – promotor tej rozprawy wraz z jej ogromnym wkładem naukowym w polską kardiologię prenatalną. Listę wszystkich opracowanych dotychczas norm przedstawia załączona tabela. Doktorant opisuje przydatność kliniczną opracowanych norm.

Po tym Wstępie następuje prezentacja dotychczasowego piśmiennictwa krajowego i zagranicznego o podobnej tematyce, będącego podstawą dla badań Doktoranta.

Za cel pracy Doktorant postawił sobie:

1. Analizę korelacji pomiędzy poszczególnymi pomiarami echokardiograficznymi u zdrowych płodów w populacji polskiej, a wiekiem ciążowym.
2. Ustanowienie wartości referencyjnych dla wybranych parametrów echokardiograficznych u zdrowych płodów w populacji polskiej.
3. Próbę wykorzystania stworzonych wartości referencyjnych w praktyce klinicznej.

Pierwsza z powiązanych publikacji („*Echocardiographic methods of fetal heart size assesment-heart to chest area ratio and transversal heart diameter*”) opisuje wartości prawidłowe dwóch metod oceny wielkości serca płodu przeprowadzanych w okresie od 15. do 39. tygodnia ciąży. Do analizy włączono wyniki badań 609 płodów.

We wnioskach autor wskazuje, że współczynnik HA/CA u zdrowych płodów pozostaje na stałym poziomie oraz że wymiar AP silnie korelował z wiekiem ciążowym.

W zakresie przydatności klinicznej wniosków Doktorant sugeruje, że odchylenia od normy mogą sugerować niewydolność krążenia u płodu, a sama kardiomegalia stanowi negatywny czynnik prognostyczny.

Druga publikacja (*Maximal velocity of fetal pulmonary venous blood flow*) opisuje grupę 184 płodów w przedziale od 18. do 36 tygodnia wieku ciążowego. Stworzono wykres rozrzutu dla poszczególnych wartości PVs Vmax oraz obliczono graniczne wartości percentyli.

W możliwej aplikacji klinicznej wniosków Doktorant wskazuje, że prawidłowe spektrum pozwala wykluczyć wrodzoną wadę serca pod postacią nieprawidłowego splotu żył płucnych, w której prędkość maksymalna odbiega od normy.

Trzecia publikacja (*Normal ranges of fetal heart rate values for healthy fetuses in Poland as determined by ultrasound between weeks 18 and 29 of gestation*) opiera się na ocenie akcji serca płodu, a jej skutkiem było opracowanie wartości referencyjnych dla FHR w populacji polskiej po wykonaniu pomiarów w tętnicy pępowinowej metodą dopplerowską.

Stworzono wartości referencyjne dla akcji serca płodu i opracowano nomogramy do wykorzystania w ośrodkach położniczych szpitalnych i ambulatoryjnych. Uzyskane nieprawidłowe wartości w czasie rutynowego badania USG w ciąży mogą nasuwać podejrzenie patologii i byłyby wskazaniem do dalszej szczegółowej diagnostyki.

Czwarta publikacja (*Unfavorable postnatal outcome with significant dilation of the fetal main pulmonary artery near term*) stanowi opracowanie norm dla szerokości głównej tętnicy płucnej w śródpiersiu i wyznaczono wartości uznane za prawidłowe oraz te uznane za nieprawidłowe i zwykle wskazywały one na poważny problem kardiologiczny, później uściślany w szerszej ocenie ECHO, głównie w powiązaniu z HLHS, d-TGA oraz koarktacji aorty, a także w diagnostyce nadciśnienia płucnego.

W **Podsumowaniu** Doktorant lek. Oskar Sylwestrzak przedłożył spójny tematycznie cykl prac przedstawiający nomogramy przydatne w praktyce klinicznej ośrodków położniczych i kardiologicznych ułatwiających wykluczenie lub postawienie podejrzenia problemu kardiologicznego wymagającego detalicznej oceny w ośrodku referencyjnym.

Na przeprowadzenie tych badań Doktorant uzyskał zgodę Komisji Bioetycznej

W **podsumowaniu mojej recenzji**, oceniam przedłożoną Rozprawę Doktorską Doktoranta jako wartościową i ciekawą o dużej wartości poznawczej oraz o istotnym, współczesnym znaczeniu klinicznym do wykorzystania na każdym szczeblu opieki perinatalnej, w którym Doktorant wykazał się stosowną wiedzą teoretyczną i umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej oraz wnioskowania, co pozytywnie ocenili recenzenci poszczególnych czasopism naukowych.

Niezwykle ważna jest też wspomniana możliwość zastosowania klinicznego uzyskanych wyników i wniosków.

Mimo obowiązku krytycznej roli recenzenta, nie mam uwag do rozprawy tak w zakresie merytorycznym jak i językowo-edytorskim.

Uważam, że przedłożona mi do oceny rozprawa doktorska lek. Oskara Sylwestrzaka spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14.03.2003 r. roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.) w związku z art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018r. poz.1669 z późn. zm.) oraz przedkładam mój wniosek o dopuszczenie lek. Oskara Sylwestrzaka do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. med. Krzysztof Preis
specjalista położnictwa i ginekologii
specjalista perinatologii
nr rej.: 1283492 tel. 601 620 110